

DEVRİMCİ YOL

ÖZEL SAYI 11 20 Mart 1978

250 Kuruş

Taleplerimiz

- ÇAY TABAN FİYATI EN AZ 20 TL OLMALIDIR. BU FİYATIN SAPTANMASINDA ASGARI GEÇİM DÜZEYİNİ SAĞLAYACAK BÖLGE KOŞULLARINI DİKKATE ALACAK BİLİMSEL ÖLÇÜLER ESAS ALINMALIDIR.
- ÜRETİCİLERİN YETERLİ MİKTARDA, ZAMANINDA VE UCUZA GÜBRE ALMALARI SAĞLANMALIDIR. GÜBREDE EMPERYALİST TEKELLERİN SÖMÜRÜSÜNE SON VERİLMELİDİR.
- KREDİLER KÜÇÜK ÜRETİCİLERİN LEHİNE YENİDEN DÜZENLENMELİDİR. TEFECİLERİN İŞİNE YARAYAN İPOTEKLİ KREDİ MEKANİZMASI KALDIRILMALI, ÜRETİCİYE FAİZSİZ VE YETERLİ KREDİ VERİLMELİDİR.
- ÇAY KOOPERATİFLERİ VE ÇAY-KUR DEMOKRATİKLEŞTİRİLMELİDİR. BUNLAR ÇAY AĞALARININ VE TUCCARLARIN ÇİFTLİĞİ OLMAKTAN ÇIKARILMALIDIR. KOOPERATİFLER YOKSUL KÖYLÜ VE KÜÇÜK ÜRETİCİLERİN YÖNETİMİNDE VE DENETİMİNDE OLMALIDIR.
- ÇAY-KUR'A VE FABRİKALARA ALINAN HALK DÜŞMANI FAŞİSTLER ATILMALIDIR.
- 2.5 YAPRAK SINIRININ KALDIRILMASI İÇİN KAFEİN VE TOHUMDAN YAĞ ÜRETEN YAN SANAYİ KURULMALIDIR.
- ÇAY ÜRETİCİLERİ VE İŞÇİLERİ SOSYAL GUVENCEYE KAVUSTURULMALI, MEVSİMLİK VE KADROLU İŞÇİLER ARASINDAKİ AYIRIMA SON VERİLMELİDİR.
- FABRİKA VE ÇAY-KUR'DAKİ YOLSUZLUKLARIN HESABI SORULMALIDIR.
- FABRİKALARA İŞÇİ ALIMINDA İLÇELER ARASINDA AYRICALIK YAPILMAMALIDIR.
- YENİ FABRİKALAR KURULARAK ÇAY ÜRÜNÜ DEĞERLENDİRİLMELİDİR.
- KALİTELİ ÇAYIN EMPERYALİST TEKELLERE DEĞERİNİN ALTINDA FİYATLARLA SATILMASINA SON VERİLMELİDİR.

Halkın iktidarı kendi güçlü kollarıyla kurulacaktır!

Emperyalizmin boyunduruğu altında bir ülke olan Türkiye'de egemen sınıfların içinde bulunduğu bunalım derinleşirken emekçi halkların muhalefeti de gün be gün artmaktadır. Bu bunalımın yükünü emekçi halkımızın sırtına yüklemek isteyen emperyalizmle bütünleşmiş yerli tekelci sermaye ve büyük tefeci-tüccar ile toprak ağaları baskı ve sömürlerini yoğunlaştırmaktadırlar.

İktidardaki sömürücü azınlık ve onların azgın köpekleri, her gün halka karşı sayısız saldırılar düzenlemekte, yurtseverleri, devrimcileri katletmekte, sürmekte, zindanlara atmaktadır. Ancak onlar da biliyorlar ki hiç bir silah, hiç bir zindan, hiç bir baskı halkın zulme ve sömürüye karşı mücadelesini engelleyemez.

Bu olaylar egemen sınıfların emekçi halklarımıza karşı bir açık savaş ilanidir. Bunu görmek, kavramak gerekir. Bize karşı ilan edilen bu savaşa karşı teslimiyeti değil, savaşı kabul etmekten ve bunun gereğini yerine getirmekten başka bir çaremiz yoktur.

Bo konuda yakınmanın, safsatmanın, lafazanlığın da yeri yoktur. Kimse halka saldıranlara "sağ terörist", kendini savunanlara da "sol terörist" diyerek tarafsızlık taslayamaz. Binlerce kişinin üzerine atılan bomba ve kurşunlarla, o insanların kendini savunması aynı şey değildir. Yalnızca alçaklar ya da iflah olmazlar bu ikisini bir tutabilir. Devlet üzerine boş hayaller yayan nutuklar atabilir.

Dün faşizmin emekçi halka karşı açtığı savaş sırasında "herşeyin bir CHP iktidarıyla halledilebileceği" ileri sürülerek teslimiyet öneriliyordu. Bugün de "CHP hükümetinin rahat çalışabilmesini sağlamak için" yine hareketsiz kalınması, yine teslimiyet öneriliyor. Ama CHP hükümeti ne yapıyor? CHP hükümeti emperyalist güçlerin direktiflerini yerine getirmekten ve oligarşinin ekonomik sorunlarını çözmekten yani halkı bir kat daha yoksulluğa itmekten başka bir şey yapmıyor. Üstelik oligarşi, CHP hükümetini halkın yükselen muhalefeti törpülemesi ve giderek bastırması için kullanıyor. İşte sürdürülen bombalı saldırılar, provokasyonlar ve işte son İstanbul katliamından sonra (bu katliamın faşistler tarafından

yapıldığı açıkça ortada durmasına rağmen) "aşırı sağa ve aşırı sola" karşı başlatılacağı söylenen "operasyonlar", Oligarşi açık faşist saldırıları emekçi halk güçlerini temizleyeceği operasyonlar için bir vesile sayıyor. Ve "halkçı" CHP hükümeti de, halka karşı katliamlar düzenleyen faşist çeteler ile bu saldırılar karşısında en doğal hakkı olan canını koruma hakkını kullanması dahi esirgenen emekçi halk güçlerini bir tutarak "tarafsızlık" taslıyor.

Bu "tarafsızlık" maskesinin altında CHP emperyalizm ve oligarşinin sömürüsünü yeni koşullarda devam ettirmekten başka bir amaç taşımıyor. Bunu biliyoruz.

Biliyoruz ki işimize, onurumuza canımıza kasteden faşist saldırılara ve katliamlara karşı tek yolumuz direnişimizi örgütlü bir şekilde yükseltmektir.

Burjuvazinin şu veya bu hükümetinden medet umanlar, büyük bir yanılgı içerisindedirler. Her hakkımızı ancak örgütlü bir mücadele ile, söke söke alacağız.

Hakim sınıfların tüm saldırı teşkilatları ayakta ve daha kanlı saldırılara hazırlanırken reformistlerin yaydığı barış hayallerine kapılmayız. Önümüzdeki tek hedef direnişimizi, mücadele bilincimizi yükseltmek, mevzilerimizi tahkim etmektir. Devrimci yolumuza sıkı sıkıya sarılmaktır.

Her yerde faşizmin yeni saldırılarını göğüslemek üzere direnişi örgütleyelim ve bu direnişi devrimci bir önderlik altında siyasi iktidarı elde etme, gerçek barışı elde etme mücadelesi haline yükseltelim.

Savaş kaynağı olan sömürünün sona erdirilmesi ancak emperyalizmin ve oligarşinin yenilmesi, demokratik halk iktidarının kurulmasıyla mümkündür. Faşizme karşı mücadeleyi yükseltmekle mümkündür.

KAHROLSUN FAŞİZM

YAŞASIN MÜCADELEMİZ

Çay üretimi

Ülkemizde çay üretimi yasal olarak 1940 yılında başlamış ve 1942'de Tekel'in denetim altına alınmıştır. Daha önce tütün ve fındık gibi ürünlerle geçimini sağlayan bölge halkı çay ekimi ile uğraşmaya başlamış ve çay üretimi bölge gelirinin % 84'ünü teşkil eden bir düzeye gelmiştir.

Bu gün çay üretiminin % 67'si Rize, % 10.4'ü Artvin ve % 3.2'si Giresun'da yapılmaktadır. Toplam olarak 130 bin civarında aile geçimini çay üretiminden sağlamaktadır. Ancak çay üreticisinin emeği yok pahasına elden çıkmakta ve bir avuç para babasının cebine akmaktadır. Emperyalizm ve oligarşinin artan baskı ve sömürsünün düzenleyiciliğini ve bekçiliğini devlet üstlenmiştir. Bu gün tekel idaresi ve ÇAY-KUR tümüyle bir avuç sömürücünün çıkarına hizmet etmektedir.

liradır ki bunun neti (faiz, gübre, nakliye vs. çıkınca) daha azdır. Kaldı ki köylülerin önemli bir kısmı tefecilere çok yüksek faiz ödemektedirler.

Bugünkü fiyatlarla, devletin resmi rakamlarına dayanarak yapılan bir hesaplama göre, 7 kişilik bir ailenin yıllık asgari ihtiyaçları için 79.866 TL'lik bir gelire ihtiyacı vardır. Buna göre 4 dekarlık bir bahçeye sahip olan bir aile, asgari geçimini, eğer başka hiç bir yan geliri yoksa taban fiyatı en az 40 TL olursa sağlayabilir.

Durum odur ki, üreticiler emeklerinin karşılığını alamıyorlar. Kendi işgüçlerini kullanarak yaptıkları üretim sonucu elde ettikleri ile ancak boğaz tokluğuna yaşıyorlar. Bizzat kendi varlıklarını, sağlıklarını tüketiyorlar.

ÇAY EKİMİNDE TOPRAK DAĞILIMI VE AİLE SAYISI

İşletme Büyüklüğü	Ekili Alan(DK)	İşçi Sayısı	Aile Sayısı(%)	Üretim(%)
0 - 5	258.491	114.676	85.54	61
6 - 10	122.951	17.569	13.67	30.70
10 -	28.555	2.134	2.59	8.30

Çay ekicileri genellikle küçük üreticilerdir. Bunların da % 85'inin çay bahçesi 5 dekardan küçüktür.

Ailelerin büyük çoğunluğu ortalama 2.5 dekarlık bir çay bahçesine sahiptir. Çay taban fiyatı 10 TL ve dekar başına ortalama üretim 450 kg olduğuna göre bir ailenin yıllık geliri brut 10.000 TL civarında olmaktadır. Toprağı 7.5 dönüm olan ailenin geliri ise 30.000 TL'yi aşmamaktadır, ki bu gelirden de üretim masrafları çıkınca elde kalan daha da azdır.

Çay üreticisinin dönüm başına elde ettiği gelir diğer ekicilerden daha fazladır. Ancak çay üretim masrafları ve çay bahçelerinin küçüklüğü gözönüne alındığında ortalama 7 kişilik bir ailenin geçimini sağlayacak bir gelirin elde edilmesi için çay taban fiyatının şimdiki kadar çok üzerinde olması gerektiği açıktır.

Bir çay üreticisi, gereken tüm işler için işgücü kiralasa ve toprağın kirasını da buna eklese, çay maliyetinin, taban fiyatının çok üzerinde olduğu görülür. Açık ki, üretici emeğinin karşılığını ancak çok küçük bir kısmını almakta, emeğinin çok büyük bir kısmı ise yerli ve yabancı sömürücü sınıfların cebine akmaktadır.

Bir dekar'dan alınan ortalama verim 450 kilodur. Çay üreticisinin ürününü değerine satması ve gelecek yıl da aynı üretimi yapabilecek geliri elde etmesi için taban fiyatının yaklaşık 19.5 - 20 TL olması gerekmektedir. Ancak 7 kişilik bir ailenin geçiminin birkaç dönüm bahçeden elde edilen bu gelir ile karşılanması imkansızdır. 4 dekara sahip bir aile, tüm işgücünü kendi-karşısına ve gübre ile nakliye ve faizden başka bir masraf için para ödemesi dahi, bu para ile asgari ihtiyaçlarını karşılayamaz. Bir ailenin 4 dekardan elde ettiği ürün ortalama 1800 kg'dır. Bunu 20 liradan satsa bile eline geçen yılda 36.000

Egemen sınıfların kar hırsı milyonlarca emekçiyi en kötü koşullarda yaşamaya zorluyor, erkenden mezara götürüyor. Oligarşinin bizi mahkum emeye çalıştığı bu koşullara teslim olmayacağız. Kendi iktidarımızı kurarken, oligarşiyi mezara göndereceğiz.

Küçük üreticiler görüldüğü gibi emeklerinin karşılığının çok küçük bir bölümünü alabilmektedirler. 1 dekar çayın 1978 yılı üretim maliyeti 8625 TL olmaktadır.

İŞİN NEVİ

I. YIL

Arazi açma (ağaç ve çalı temizleme)
Krizma, kök çıkarma, onarım
Teras, kanal, yol yapımı
Çiftlik gübresi
Çiftlik gübresi, nakli (toprağa karıştırma)
Tohum bedeli
Tohum ekimi
Ot çapası (yılda iki defa ikişer işçi)

II. YIL

Ot çapası (iki defa)
Seyreltme, tamamlama
Ticari gübre (Nakliyesi ile)
Ticari gübrenin toprağa verilmesi

III. YIL

Ot çapası (iki kez)
Ticari gübre
Ticari gübre verilmesi
Şekil verme, budama

TOPLAM

Tesis masraflarının % 11,den nor.faizi
Genel idare giderlerin (masraflar top. %3,ü)
Çıplak arazi kıymetinin %5,i (ortalama 1 dekar 40.000)

1 Dekar için Yaş Çay Üretim Maliyeti (1978 Yılı Tesis Masrafları)

İŞİN NEVİ	MİKTARI	BİRİM FİYATI	TUTARI
6 işçi	96.-	576.-	
10 işçi	96.-	960.-	
8 işçi	96.-	768.-	
3 ton	350.-	1050.-	
4 işçi	96.-	384.-	
4 kg.	10.-	40.-	
2 işçi	96.-	192.-	
4 işçi	96.-	384.-	
		4354.-	
4 işçi	96.-	384.-	
1 işçi	96.-	96.-	
20 kg-20 TL	1.10-20	42.-	
1 işçi	96.-	96.-	
		4972.-	
4 işçi	96.-	384.-	
30 kg-20 TL	1.10-120	53.-	
1 işçi	96.-	96.-	
2 işçi(kalifiye)	195.-	290.-	
		5795.-	
		637.45	
		192.98	
		200.-	
		8625.43	

Çay taban fiyatı neden düşük tutuluyor

Ülkemizde yıllık fiyat artışları % 40'ın üzerindedir. Ama çay taban fiyatlarındaki yıllık ortalama artış % 20'nin altındadır. Öte yandan üretim maliyetleri de her yıl alabildiğine yükselmektedir.

Çay taban fiyatının düşük tutulmasının nedenlerinden birisi olarak çay sanayinin her yıl daha fazla zarar ettiği öne sürülür. Kuşkusuz ki asıl neden bu değildir, ama her şeyden önce şunu belirtmek gerekir ki çay fabrikalarının zarar etmesinin, buraların halk düşmanı faşistlerle doldurulmasının, tüm yolsuzlukların sorumlusu çay üreticileri değildir. Bunun yükünü çekmek zorunda olanlar da onlar değildir. Asıl neden hiç kuşkusuz, ülkemizin emperyalizme bağımlı çarpık ekonomik yapısıdır. İhracatın maliyetin çok altında fiyatlarla yapılmak zorunda kalınmasıdır.

Bağımlı ülkelerde üretilen malların değerinin altında fiyatlarla emperyalist tekelilere aktarılması, emperyalist sömürünün en önemli yollarından birisidir.

Çay-Kur 1967-76 yılları arasında dış ülkelere 8 milyon 176 bin kilo kuru çay satmıştır. Tekelci sermayenin döviz ihtiyacını ve yabancı tekelin ucuz hammadde ihtiyacını karşılamak için maliyeti 45 TL olan çay halkımıza 150 liradan satılırken, yabancı çay tekeline 417 kuruştan satılmaktadır. 10 yıllık dış satıştan 2 milyar 227 milyon TL zarar eden devlet, bunu tüm emekçi halkın sırtından karşılamıştır.

Çay sanayinin zarar etmesinin ikinci nedeni olarak üreticilerin 2.5 yaprakтан fazla çay vermeleri ve makasla toplama bahane edilir.

Çayda 2.5 yaprakтан fazlasının satın alınmaması zorunluluğu ise ilgili yan sanayinin kurulmasıyla çözümlenebilir. Çay yapraklarında, sapında ve fabrikasyon artıklarında % 1-5 oranında kafein bulunmaktadır. Ülkemizin yıllık ihtiyacı olan kafein her yıl yabancı şirketlerden milyonlarca liralık döviz karşılığı satın alınmaktadır. Oysa kurulacak bir tesis ile çayın denize dökülmesi önlenir, her yıl 2.5 yaprakтан fazla satın alınmaması konusunda, bir işkence haline gelen "seçme" uygulaması ortadan kalkar. Ayrıca çay tohumundan da yağ elde edilmesi mümkündür. Bu fabrikanın faaliyete geçmesi ile üretici çay tohumundan önemli bir gelir elde edebilecektir.

Ayrıca Çay-Kur'un paketleme tesislerindeki yetersizlik de önemlidir. Ülkemize her yıl binlerce ton kaçak çay gelmekte ve bu konu önemli bir kaçakçılık konusu olmaktadır. Bu çaylar özellikle doğu ve güneydoğu bölgelerinde tüketilmektedir. Öte yandan kaliteli çay yaprakları yok pahasına yabancı tekelere satılıyor.

Emperyalistler hammaddeyi ucuza kapayıp işledikten sonra yüksek fiyatlarla satarak muazzam karlar elde etmektedirler. Bunu yapabilmek için de dünya piyasasını ellerinde tutup, bağımlı ülkelerin bu hammaddeyi işleme ve satmalarına engel olurlar.

Emperyalist ülkelerin kontrolünde bir örgüt olan FAO (Dünya Gıda ve Tarım Teşkilatı) her yıl aldığı kararlarla çay ihraç kotalarının özellikle yüksek tutulmasını sağlamaktadır. Böylece bağımlı ülkelerin fiyatları yüksek tutulması önlenir ve önemli çay stoklarının birikmesi sağlanarak çay yaprağı fiyatlarının düşük tutulması mümkün olur.

KOOPERATİFLER

Türkiye'deki çarpık ve dışa bağımlı kapitalizm kooperatifçiliğin de göstermelik bir uygulama olarak geliştirilmesi sonucunu doğurmuştur. Mevcut kooperatifler tefeci-tüccar ve büyük mülk sahiplerinin denetiminde, onların çıkarlarına uygun bir biçimde çalışmaktadır.

Bölgedeki çay kooperatiflerinin de Çay-Kur ile üretici arasında bir aracı olmanın ötesinde bir işlevi yoktur. Kooperatiflerin üretici ile Çay-Kur arasındaki aracılık işlevi bu kurumun üreticiye gübre için verdiği ve sonradan çay alındığında parasını kestiği avanslar vb. uygulamalardan ibarettir. Bu kooperatifler bugünkü yapı içerisinde esasen köylülerin ihtiyacını karşılamaya yönelik bir çalışma içerisinde olamazlar. Yönetimleri çay üreticiliğinden çok çarpık kapitalizmin işleyişinden büyük yararlar sağlayan, tefecilik ve tüccarlık yapan kişilerin elindedir. Bunlar köylünün elinde kalan parayı son kuruşuna kadar kendi ceplerine aktarmaktadırlar.

Oysa kooperatifler yoksul köylü ve küçük üreticilerin örgütlendiği, onların denetiminde, tefeci-tüccar ve büyük mülk sahiplerinin sömürlerine karşı, ekonomik-demokratik mücadele planında bir örgütlenme olmalıdır. Ancak kooperatiflerin sömürüyü sona erdirebileceği, egemen sınıfların iktidarına karşı temel bir örgütlenme aracı olduğu düşünülmemelidir. Buna rağmen, kooperatifler ihmal edilmemesi gereken bir araçtır. Bu aracın yararlı olabilmesi, yukarıda belirttiğimiz gibi kooperatiflerin yalnızca yoksul köylü ve küçük üreticilerin denetiminde olması ile mümkündür. Bu takdirde kooperatifler kredilerin, gübre ve diğer üretim araçlarının temininde, ürününün pazarlanmasında üreticiye belli haklar sağlama yolunda mücadele verebilirler. Fakat, sömürü ancak emperyalizmin ve oligarşinin iktidarı yıkıldığı, emekçi halk iktidarını kendi güçlü kollarıyla kurduğu zaman yok edilebilecektir. Kooperatifler gerçek işlevlerini halk iktidarında kazanabilecektir.

Gübrede Emperyalist Sömürü

Çay üretiminde 1 dekar alana 100 kg. amonyum sülfat gübresi gereklidir. Dekar başına verimin yüksek olması ve çayın kaliteli olması için çay üreticilerinin yeterli miktarda ve zamanında gübre bulması zorunludur.

Buna rağmen çay üreticileri yeterli ve gerektiği zaman gübre bulamamaktadırlar. Bu nedenle verim düşük olmaktadır. Büyük işletmelerde verim dekar başına 600 kiloyu bulurken, para sıkıntısı daha çok olan küçük işletmelerde 400 kiloda kalmaktadır. Bu konuda egemen sınıflar küçük üreticiyi tefecilerin eline bırakmaktadır.

Üreticilerin alın terinin emperyalist tekelere akmasına neden olan en önemli hususlardan biri de bütün alanlarda olduğu gibi gübrede de dışa bağımlılıktır. Ülkemizde kullanılan gübrenin % 60'ı uluslararası tekelardan değerlerinin üzerinde fiyatlarla ithal edilmektedir. Ayrıca ülkemizdeki gübrenin hammaddesi de yine

aynı şekilde bu tekelardan alınmaktadır.

1975 yılında süper fosfat hammaddesinin dünya piyasasındaki fiyatı 22.5 krş/l.g. iken Türkiye bunu 29 krş'tan almıştır. Aradaki fark Türkiye halkının, yoksul üreticinin cebinden çıkmıştır.

Ülkemizde fosfatlı gübrelerin hammaddesi olan fosfat kayasının zengin yatakları vardır. Buna rağmen bu yataklar işletilmekte, ve dışa bağımlı kapitalistleşme çerçevesinde halkımızın alinteri emperyalist tekelere aktarılmaya devam edilmektedir. Ülkemizde 475 liraya üretilebilecek fosfat 1.600.-TL'ye ithal ediliyor. Amonyakın fiyatı ise 1973'te 45 dolardan % 960 artışla tam 480 dolara çıktı. Tüm bunlar mevcut fabrikaların da kapanmasına (örneğin Akdeniz Gübre Fabrikası) ya da eksik kapasite ile çalışmasına yol açıyor. Türkiye bu gün tarımda en az gübre kullanan bir ülke olarak kalmaya devam edecektir.

Krediler ve Tefecilik

Türkiye'de yoksul köylü ve küçük üreticilerin mevcut kredi sistemi içerisinde ihtiyaçlarını sağlayamamaktadırlar. Genel olarak kredilerin en büyük kısmı ticaret ve sanayi kesimine aktarılmaktadır. Tarımsal alanda ise ipotekli kredi mekanizması içerisinde, küçük üreticilerin mevcut toprak büyüklüğüne göre ellerine geçen %11 faizli 500 - 1000 TL civarındaki krediler ile ihtiyaçlarını karşılayamamaktadırlar. Elleri geçen bu küçük miktar ile yatırım yapma, yeni üretim araçları gübre vs. alma imkanı olmayan köylüler bu parayı tüketimde kullanırlar. Öte yandan toplamın % 8'ini teşkil eden büyük işletmeler kredilerin yarısını alır ve üretim teknolojilerini geliştirerek daha yüksek verim ve gelir elde ederler.

Bankaların kredileri* büyük tüccarlar ve çiftçilere verilmektedir. Bu ise köylüyü mecburen tefecilerin acımasız ellerine bırakmaktadır. Ayrıca çay paralarının üreticiye zamanında verilmemesi de köylünün tefeciden aldığı parayı geriye ödeyememesine, dolayısıyla da zaten % 50'ye varan faizin iki misline çıkarak yoksul köylünün iyice perişan olmasına neden olmaktadır.

Tefeciler bu soygunlarını devletin, kredilerin aslan payını bir avuç sömürücü azınlığa vermesine borçludurlar. Bunların gün be gün nasıl zenginleştiklerinin bölgede pek çok örneği vardır. Köylüler toplan kredi ihtiyaçlarının yarısından fazlasını çok yüksek faizler karşısında tefecilerden almaktadırlar. Borçlanan köylüler ise, kredi geriye ödeyemeyince topraklarını elden çıkarmak, daha fazla borçlanmak zorunda kalmaktadırlar.

 **çay taban fiyatı
en az 20 TL
olmalıdır**

 **çay paraları
zamanında
ödenmelidir**

 **ÇAY-KUR'DA
FAŞİST İŞGALE
SON**

 TEK YOL DEVRİM!

CAY İŞCİLERİNİN SORUNLARI

DOĞU KARADENİZ'DEKİ 34 ÇAY FABRİKASINDA DA 8 BİN DEVAMLILIKTA, 30 BİNE YAKIN GEÇİCİ İŞÇİ ÇALIŞMAKTADIR. BU İŞÇİLER GANGSTER SARI SENDİKALARIN ELİNDEDİR VEYA SENDİKASIZDIR. DEVRİMCİLER BU İŞÇİLER ÜZERİNDEKİ BASKILARA KARŞI İŞÇİ SINIFININ ÖNCÜ ÜNİVERSİTELERİNİ SABIRLA EĞİTMELİ, İŞÇİLERİN BİRLİK VE BERABERLİĞİNİ SAĞLAMALI VE MÜCADELEYİ GELİŞTİRMELİDİRLER.

Bölgedeki çay işçilerinin sorunları, çalıştıkları sahalara göre iki ayrı grupta ele alınmalıdır.

1. Çay toplama işçileri
2. Çay fabrika işçileri

Çay toplama işçileri, çay kampanyasının başlamasıyla birlikte memleketlerinden kalkıp ekme para kazanabilmek için çayın yetiştiği bölgelere akın eden emekçilerdir. Bu işçiler genellikle Giresun, Samsun, Erzurum, Gümüşhane ve Artvin'in iç kesimlerinden, Rize bölgesine elle çay toplamak için gelirler. Büyük çay üreticilerinin bahçelerinde çok kötü koşullarda çalışmak zorunda kalırlar.

Bu işçilerin günlük ellerinde kalan 50-60 lira civarındadır. Hiç bir sosyal güvenceleri yoktur. Sosyal Sigortalar Kurumu'na kayıtlı değildirler. Tarım İş Kanunu çıkarılmamış olduğundan, haklarını koruyacak hiç bir yasa yoktur. Örgütsüz bulduklarından da, örgütlü büyük çay üreticileri tarafından alabildiğine sömürülürler, ezilirler, horlanırlar.

Çalışma süresi sabahın erken saatlerinden başlar. Akşamın karanlığına kadar sürer. Ondokuzuncu yüzyılın vahşi sömürsünü burada günümüzde görmek mümkündür. Her an işten atılmak ve memleketlerine hiç para biriktirmeden dönmek tehlikesiyle karşı karşıyadırlar. Ücretlerine ilave olarak aldıkları tekhak günde bir öğün yemektir. O da işçinin beslenmesi değil, karında ögütülecek birşey bulunmasını amaçlamaktadır.

Çay işçileri çay toplamaya gelirken genellikle

ailelerini de beraberlerinde getirirler. Büyük çay üreticileri, babalarıyla veya kocalarıyla gelen küçük çocuk ve kadınları da işe alır. Ama işe alırken "bunlar çalışamaz, ama hatır için işe alıyorum" havasını da takınarak, hiç acımadan çalıştırdığı çocuk ve kadınlara daha düşük ücretler verebilmek için her türlü adliyi yapar, oyunu oynamaya çalışır.

Tarım dışında çalışan işçiler için 1936 yılında bir İş Kanunu çıkarılmış ve işçiler bazı haklar elde edebilmişlerdir. Ancak tarım işçilerinin çalışma durumlarını düzenleyen hiç bir kanun yoktur. 55 yıllık Türkiye Cumhuriyeti'nin hiç bir hükümeti, sayıları bir milyonu aşan tarım işçilerinin haklarını düzenleyen bir kanunu kabul etmeye yanaşmamıştır. Tarım işçileri ne yıllık ücretli izinden, ne ihbar ve kıdem tazminatından, ne belirlenmiş çalışma sürelerinden yararlanabilirler. Örgütlenmeleri çok zor olduğundan, genellikle sendikasızdırlar. Sanayi işletmelerinde görülme-yen bir vahşilikte sömürülürler, horlanırlar, aşağılanırlar.

Çay fabrikalarındaki işçiler ise mevsimlik ve kadrolu olmak üzere ikiye ayrılır.

Kadrolu işçiler çoğunlukla o yöredendir. Sürekli çalışma imkanından yararlanabilmektedirler. Ayrıca sigorta, sendika ve toplu sözleşme gibi çeşitli haklardan da faydalanmaktadır. Esas olarak büyük sorunlarla karşılaşanlar geçici mevsimlik işçilerdir.

En başta işe alınmada simsarlar iş arayan emekçileri kandırıp rüşvet almakta, bazan da onları dolandırıp ortadan kaybolmaktadır. Binlerce işsiz İş ve İşçi Bulma kurumunun kapılarında boşyere beklerken, kimileri rüşvet yedirme zorunda kalarak işe girmektedirler. Bazan da, hiç işçiye ihtiyacı olmayan fabrikalara bir anda yüzlerce torpilli işçi alınmaktadır. Bu çerçevede özellikle Çaykur genel müdürlüğüne çok sayıda faşist alınmıştır.

Geçici işçiler çalışmadıkları aylar süresince hiçbir ücret alamadıkları gibi, ikramiyelerden de yararlanamamaktadırlar. Maaşlar çoğunlukla geç ödenmekte, bu ise işçilerin alacaklıları karşısında zor durumda kalmalarına neden olmaktadır.

Çalışma güvenliği konusunda da işçiler sağlık koşulları hiçe sayılarak yağmur ve toz altında, çürümüş çay gübresi içinde güç şartlarda çalışmaya mecbur edilmekte, bu konudaki uyarılar hiçbir şekilde dikkate alınmamaktadır. Ayrıca geçici işçiler sigorta hizmetlerinden de tam olarak yararlanamamaktadırlar.

Fabrika yöneticileri hem kadrolu ve geçici işçiler arasında, hem de değişik bölgelerden gelen işçiler arasında bölgeliliği körükleyerek, ve özellikle kadrolu işçilere bazı ayrıcalıklar tanıyarak, suni ayrılıklar yaratırlar.

İşçiler, kapitalist düzen çerçevesinde daha iyi çalışma ve yaşama koşullarını sağlamak için verdikleri ekonomik-demokratik mücadeleyi, sendikalarda örgütlenerek sürdürürler. Ancak patronlar ve onlardan yana olanlar, işçileri sarı sendikalarda örgütlemeye çalışırlar. İşçilerin ilk başta düşük ücretlere razı edilmesine çalışırlar. İşçilerin bilinç düzeyi bunu aştı mı, ücret zammını yüksek verseler bile işçilerin diğer önemli haklarını ve onurlu bir hayat sürme talebini kenara koyarlar, unutturmaya çalışırlar. Çay işçilerinin başına çöreklenmiş olan Tek Gıda İş Sendikası, bu nitelikte bir sendikadır. Sarıdır.

Bu sarı sendika, işçilerin en ufak bir denetim kurmasına fırsat vermeyen bir işleyişle, işçi satmaktadır. İşçilerin haberi bile olmaksızın toplu sözleşmeler imzalamaktadır. Sendika genellikle faşistlerin ve gangsterlerin denetimindedir. Devrimciler ve ilericiler, bu sarı sendika tarafından baş hedef ilan edilmekte, bu kişilere saldırılar düzenlenmektedir.

Çay fabrikalarında ve büyük çay üreticilerinin işlerinde çalışan işçiler, devrimcilerin yönetiminde olduğu sendikalarda örgütlenmelidirler. Bu düzende kurtuluşun mümkün olmadığını, ancak örgütlü mücadele verildiği takdirde bazı şeyleri almanın mümkün olduğunu da öğrenmelidirler. Patronların, faşistlerin, işçi düşmanlarının işçileri bölme çabaları engellenmelidir. İşçiler, Mücadelelerinin ortak ve kurtuluşlarının bir olduğunu mücadele içinde kavrayacaklar, tek başına kurtuluşun mümkün olmadığını, ancak örgütlü mücadelenin onları başarıya götürebileceğini öğreneceklerdir.

**CAY-
KUR'DA
FAŞİST
İŞGALE
SON**